

Koncepce prevence kriminality MČ
Praha 21 na léta 2013 až 2016

OBSAH

Úvod	3
<i>Cíle preventivní politiky městské části</i>	3
<i>Objekty prevence kriminality</i>	3
<i>Struktura prevence kriminality</i>	3
<i>Úrovně preventivních aktivit</i>	4
Strategie prevence kriminality v České republice	4
<i>Republiková a resortní úroveň</i>	4
<i>Krajská úroveň (úroveň hl. m. Prahy)</i>	4
<i>Lokální úroveň (úroveň městské části)</i>	5
Koncepce prevence kriminality městské části Praha 21	5
<i>Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy</i>	5
<i>Úroveň hl. m. Prahy (krajská úroveň)</i>	5
<i>Úroveň městských částí Praha 1- 22 (lokální úroveň)</i>	6
<i>Definování priorit Koncepce prevence kriminality MČ Praha 21 na léta 2013 až 2016</i>	6
<i>Primární prevence</i>	6
Práce s mládeží	6
Informování občanů	6
Vzdělávání	7
Posílení odborné kompetence koordinátora prevence kriminality MČ Praha 21	7
<i>Sekundární a terciární prevence (resocializace, sanace)</i>	7
Programy sociální prevence v sociálně vyloučených lokalitách	7
Probační programy a resocializační programy určené prvopachatelům i osobám po návratu z výkonu trestu odnětí svobody	7
<i>Situační prevence</i>	7
MKS	8
Rozšiřování PMS Městské policie hl. m. Prahy	8
Zajištění financování (viz Analýza zdrojů financování)	8
<i>Hlavní problémy, cíle a návrhy řešení</i>	9
Obecné problémy	9
Dílčí problémy	9
3. 3. 3. Cíle	10
<i>Zapojení partnerů do systému prevence kriminality na území MČ Praha 21</i>	11
Partneři městské části Praha 21	11
Analýza zdrojů financování preventivních aktivit	13
Fondy EU	14
Ministerstvo vnitra – program prevence kriminality hl. m. Prahy – státní účelová dotace	14
Z rozpočtu hl. m. Prahy – granty prevence kriminality	14
Z jiných zdrojů	15
Závěr	15

Úvod

Prevence kriminality představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potencionální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti.

Tento dokument vychází z Koncepce prevence kriminality hl. města Prahy na léta 2013 až 2016, která byla schválena usnesením Zastupitelstva hl. města Prahy č. 21/6 ze dne 29.11.2012.

Městská část Praha 21 se odpovědně hlásí k aktivitám v oblasti prevence kriminality a chce aktivně přispívat k možnostem snížení nápadu trestné činnosti.

Na území hl. m. Prahy je každoročně spácháno přibližně 24 % trestných činů z celé České republiky. Podíl závažné trestné činnosti je vyšší než v ostatních regionech. Faktorů podílejících se na této situaci je celá řada. Úkolem preventivních opatření je doplňovat působení represivních složek tak, aby byly tyto faktory analyzovány, co nejvíce potlačeny a hl. m. Praha byla místem nevhodným pro páchaní kriminality. V tom je i role městské části, která musí navazovat na výše uvedenou „krajskou“ koncepci schválené Zastupitelstvem hl. města Prahy.

Prioritou městské části je komplexní řešení prevence kriminality na svém území, tvorba specificky zaměřených a vnitřně provázaných programů a projektů vedoucích k informačnímu propojení a integraci sociálních a krizových služeb.

Cíle preventivní politiky městské části

- Snižování rozsahu a závažnosti kriminality
- Minimalizace podmínek umožňujících páchaní kriminality
- Zvyšování pocitu bezpečí občanů a návštěvníků městské části
- Začleňování prevence kriminality do priorit dalších oblastí řízení a organizace městské části
- Posilování právního vědomí společnosti

Objekty prevence kriminality

- Kriminogenní faktory (sociální prostředí, příčiny a podmínky kriminality)
- Potenciální či skuteční pachatelé trestné činnosti
- Potenciální či skutečné oběti trestné činnosti

Struktura prevence kriminality

- **Sociální prevence** – představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za primární příčiny páchaní trestné činnosti.
- **Situační prevence** – je tvořena aktivitami (opatření) pro dosažení minimalizace kriminogenních podmínek. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické

ochrany se snaží např. o omezování příležitostí k páčání trestné činnosti, zvyšování rizika dopadení pachatele a snižování zisků z trestné činnosti.

- **Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů** – soubor konceptů bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o aktivity skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství; trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Užívá metody sociální i situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární i terciární úrovni.

Úrovně preventivních aktivit

- **Primární prevence** – aktivity v této oblasti zahrnují především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené zejména na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže (využívání volného času, možnosti kulturního, sportovního vyžití, předkládání odborných a adekvátních informací, seznámení i s trestnou odpovědností apod.). Těžiště primární prevence spočívá v rodinách, ve školách a v rozšířených aktivitách příslušných orgánů a institucí.
- **Sekundární prevence** – se zabývá rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, záškoláctví, gamblerství, vandalismus, interetnické konflikty, dlouhodobá nezaměstnanost) a příčiny kriminogenních situací.
- **Terciární prevence** – spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění, rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání bydlení apod.). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí.

Strategie prevence kriminality v České republice

Systém prevence kriminality v České republice je založen na třech úrovních:

Republiková a resortní úroveň

Republikový výbor pro prevenci kriminality je meziresortní orgán odpovídající za vytváření preventivní politiky vlády ČR. Předsedou je ministr vnitra a výkonným místopředsedou jeho první náměstek, do jehož gesce spadá oblast veřejného pořádku a bezpečnosti. Úkoly související s činností sekretariátu Republikového výboru plní odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra.

Krajská úroveň (úroveň hl. m. Prahy)

Kraje postupují při organizování preventivní politiky v samostatné působnosti. Při absenci zákonné úpravy prevence kriminality je angažovanost krajů v preventivní politice jejich dobrovolným a nevymahatelným rozhodnutím. Strategie prevence kriminality přijatá vládou ČR jim k jejich činnosti určuje podmínky, nastavuje pravidla a poskytuje metodickou, koordinační a finanční podporu. Zapojením do krajské úrovně prevence kriminality získávají

kraje možnost ovlivnit podobu preventivní politiky na svém území, nastavovat regionální priority, určovat lokální potřebnost realizace preventivních opatření, získávat státní účelovou dotaci pro své záměry a hodnotit programy prevence kriminality měst a obcí.

Lokální úroveň (úroveň městské části)

Města a obce (městské části v hl. m. Praze), shodně jako kraje, budou postupovat v oblasti prevence kriminality v samostatné působnosti. Tvoří základní úroveň, na které bude prakticky naplňována Strategie ve většině svých cílů. Na obcích leží váha praktického výkonu projektů, aktivit a opatření prevence kriminality.

Koncepce prevence kriminality městské části Praha 21

„Koncepce prevence kriminality městské části Praha 21 na léta 2013 až 2016“ (dále jen „Koncepce“) si klade za cíl zvyšovat pocit bezpečí občanů, snižovat míru a závažnost trestné činnosti a podpořit fungování efektivního a koordinovaného systému prevence kriminality v městské části. Koncepce vychází z vládní Strategie a navazuje na Konceptci prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2013 až 2016.

Koncepce slouží především k:

- stanovení základních principů a cílů městské části Praha 21 v oblasti prevence kriminality a stanovení priorit
- vymezení institucionálního a organizačního rámce prevence
- iniciování a propojování aktivit veřejné správy, státních organizací, nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), dobrovolnických organizací, soukromých subjektů a občanských iniciativ na všech úrovních realizace politiky v oblasti prevence kriminality

Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy

Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy na léta 2013 až 2016 je založen na dvou úrovních:

- hl. m. Praha
- městské části Praha 1 – 22

Úrovně se liší teritoriálním vymezením, typem realizátorů projektů, mírou kompetencí partnerů. Liší se také nároky na personální obsazení a na míru zapojení a odpovědnosti zúčastněných subjektů. Systém prevence kriminality realizovaný na krajské a městské úrovni spojuje při zajišťování oblasti veřejného pořádku státní správu, samosprávu, včetně Městské policie hl. m. Prahy, Policie ČR, NNO, komerční subjekty a občany. Krajská úroveň umožňuje aplikovat nové mechanismy komunikace a spolupráce a nalézat optimální rozdělení rolí v oblasti prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti.

Úroveň hl. m. Prahy (krajská úroveň)

Úkolem úrovně hl. m. Prahy je přenesení preventivních politik státu na úroveň hl. m. Prahy. Na této úrovni je prioritním úkolem iniciovat a podporovat rozvoj preventivních aktivit v oblasti sociální i situační prevence, jak na úrovni hl. m. Prahy, tak i na úrovni městských částí Praha 1 – 22.

Úroveň městských částí Praha 1- 22 (lokální úroveň)

Úkolem je zřízení funkce koordinátora (manažera) prevence kriminality a zpracování vlastního programu prevence kriminality vycházejícího z Koncepce. Cílem na této úrovni je též vytvoření stabilního systému prevence kriminality a zvyšování pocitu bezpečí občanů na jednotlivých městských částech.

Definování priorit Koncepce prevence kriminality městské části Praha 21 na léta 2013 až 2016

Priority spočívají ve snižování majetkové a násilné kriminality, v eliminaci kriminálně rizikových sociálně patologických jevů, v omezování příležitosti k páčání trestné činnosti, ve zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden, a v informování občanů o legálních možnostech ochrany před trestnou činností. Priority jsou stanoveny s ohledem na výstupy Analýzy kriminality Policie ČR a s ohledem na výstupy Analýzy pocitu bezpečí na území městské části, provedené mezi obyvateli a návštěvníky městské části. Cílovými skupinami, jimž bude věnována zvýšená pozornost, jsou skupiny osob nejvíce ohrožené kriminalitou, tj. děti a mládež ohrožená sociálně patologickými jevy nebo již s kriminální zkušeností, senioři, oběti trestných činů, osoby se zdravotním a tělesným postižením, sociálně vyloučené komunity, prvopachatelé a recidivisté. Pozornost bude věnována i nejširší veřejnosti z řad občanů.

Důraz bude kladen na zvyšování informovanosti obyvatel o možnostech ochrany před nejčastěji se vyskytujícími druhy kriminality, na zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, na snižování trestné činnosti mládeže, na preventivní aktivity zaměřené na seniory a osoby se zdravotním a tělesným postižením a na podporu prevence zejména majetkové a násilné kriminality ve vytipovaných lokalitách.

Nedílnou součástí bude pravidelné vyhodnocování a hodnocení efektivity realizovaných projektů, s cílem zaměřit se nejen na efektivní využívání finančních prostředků, ale důrazněji i na obsah a formu preventivních aktivit.

Primární prevence

Práce s mládeží

Jedná se o kontaktní sociální práci s dětmi a mládeží, preventivní působení proti sociálnímu vyloučení, pomoc při zvládnání obtížných životních situací, aktivní překonávání omezujících životních podmínek, preventivní působení proti sociálně patologickým jevům

Realizátor: starosta, radní pro bezpečnost, radní pro školu, školská zařízení, Odbor sociálních věcí, OSPOD, Neposeda a další NNO, Policie ČR, Městská policie

Termín: průběžně

Informování občanů

Zahrnuje informování veřejnosti o nejčastějších typech trestné činnosti, o způsobech jejich páčání a o místech a časech jejich výskytu; zaměřené zejména na kapesní krádeže, vykrádání a krádeže aut, bezpečnost v MHD; cíleně zaměřené přednášky – poskytování rad, návodů a doporučení ke zvýšení bezpečí majetku a osob; informační materiály.

Realizátor: Policie ČR, Městská policie, Komise pro volnočasové aktivity, Komise sociální politiky a zdravotnictví, Odbor sociálních věcí, NNO

Termín: průběžně

Vzdělávání

Cílem je zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, rodičů a profesionálů pracujících s mládeží; zprostředkování informací o sociálně patologických jevech a rizikovém chování, o prevenci školního násilí; podpora preventivních programů Městské policie hl. m. Prahy a Policie ČR zaměřené na vybrané cílové skupiny.

Realizátor: školská zařízení, Komise pro volnočasové aktivity, Odbor sociálních věcí, OSPOD Městská policie, Policie ČR, NNO

Termín: průběžně

Posílení odborné kompetence koordinátora prevence kriminality MČ Praha 21

Cílem je zapojit se do připravovaného vzdělávacího programu, jehož cílem bude odborná příprava koordinátorů prevence kriminality městských částí pro efektivnější přípravu a realizaci programů prevence kriminality na místní úrovni.

Realizátor: hl. m. Praha, koordinátor městské části Praha 21, Odbor sociálních věcí, NNO

Termín: průběžně

Sekundární a terciární prevence (resocializace, sanace)

Podpora a pomoc obětem trestných činů a osobám ohroženým domácím násilím.

Realizátor: Odbor sociálních věcí, OSPOD, NNO, subjekty poskytující pomoc obětem trestné činnosti a další orgány státní správy

Termín: průběžně

Programy sociální prevence

Jedná se o podporu programů z oblasti sociální prevence směřované k osobám sociálně vyloučeným a osobám sociálním vyloučením ohroženým.

Realizátor: Neposeda a další NNO, Odbor sociálních věcí

Termín: průběžně

Probační programy a resocializační programy určené prvopachatelům i osobám po návratu z výkonu trestu odnětí svobody

Jedná se o podporu programů zaměřených na začlenění osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody zpět do společnosti, probačních programů zaměřených na mladistvé i dospělé pachatele a resocializační programy směřované na prvopachatele,.

Realizátor: městská část ve spolupráci s Probační a mediační služba ČR, Odbor sociálních věcí NNO, a další orgány státní správy

Termín: průběžně

Situační prevence

Jedná se o budování MKS a rozšiřování již stávajících systémů; opatření znesnadňující páchaní trestné činnosti; osvětlení a oplocení rizikových lokalit; vytváření bezpečných zón a lokalit; komplexní zabezpečování parkovišť proti krádežím vozidel a věcí z vozidel; opatření proti majetkové trestné činnosti a režimová opatření proti násilné kriminalitě (např. změna urbanistického vzhledu); rozšiřování poplachového monitorovacího systému (dále jen

„PMS“); podpora napojení na pult centrální ochrany včetně aktualizace softwarového vybavení.

MKS

Budování MKS je jednou z priorit městské části v oblasti situační prevence. Očekávaný dopad jeho existence na zajištění veřejného pořádku a snížení, resp. objasnění, kriminality po jeho vybudování spočívá zejména v tom, že

- významným přínosem MKS je zejména v oblasti prevence kriminality již pouhá instalace kamer, která se odráží ve snížení nápadu trestné činnosti ve sledovaných lokalitách
- v oblasti represe umožňuje MKS obsáhnout velké území a operativně informovat příslušné složky Policie ČR a Městské policie hl. m. Prahy, které mohou bezprostředně reagovat
- nezastupitelnou roli má jeho využití pro sledování míst s výskytem drogových překupníků, a tak se s jeho přispěním daří distributory omamných a psychotropních látek vytlačovat z problémových míst

Rozšiřování PMS Městské policie hl. m. Prahy

PMS slouží k preventivnímu zabezpečení objektů a jejich majetku před pachateli trestné činnosti. Zaznamenáním signálu o narušení objektu na operačním středisku Městské policie hl. m. Prahy a krátký dojezdový čas hlídky Městské policie hl. m. Prahy dává dobrou šanci na dopadení pachatele. Je žádoucí provést detailní analýzu pro případné další rozšiřování systému, tj. zvyšování počtu napojených objektů v městské části na pult centrální ochrany, a tím větší rozsah zabezpečeného majetku.

Realizátor: hl. m. Praha, městská část Praha 21, Městská policie hl. m. Prahy, Policie ČR

Termín: průběžně

Zajištění financování (viz Analýza zdrojů financování)

Aktivity budou financovány částečně z prostředků rozpočtu hl. m. Prahy na granty prevence kriminality, dále ze státní účelové dotace. Povinná spoluúčast na projektech městské části financovaných ze státní účelové dotace je ve výši 10 % z celkových nákladů na projekt. (Garance finanční spoluúčasti žadatele dotace, příp. jiného subjektu odlišného od státu.)

Dlouhodobé kontinuální preventivní programy zaměřené na sociálně patologické jevy v oblasti školství (týkající se, mimo jiné, i prevence kriminality) mohou být financovány z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Prostředky na tyto programy jsou v současné době rozdělovány prostřednictvím agendy protidrogové prevence.

Další finanční prostředky je možné postupně čerpat z fondů EU, které jsou určeny do oblasti preventivních aktivit, dále od sponzorů a podnikatelských subjektů.

Hlavní problémy, cíle a návrhy řešení

Obecné problémy

- Majetková trestná činnost (např. krádeže vloupáním do bytů, rodinných domů a ostatních objektů, krádeže prosté – krádeže věcí z aut, krádeže automobilů a jejich součástí; kapesní krádeže; podvody; neoprávněné držení platební karty apod.)
- Násilná trestná činnost (loupeže; šikana; násilná trestná činnost páchaná na veřejných prostranstvích a spáchaná pod vlivem návykových látek, kriminalita spojená s konáním sportovních utkání apod.)
- Trestná činnost směřující proti dětem, rodině a lidské důstojnosti (týrání svěřené osoby, obchodování lidmi, ohrožování mravní výchovy mládeže, pohlavní zneužívání, znásilnění apod.)
- Další trestná činnost (vandalismus, korupce, protiprávní jednání páchaná v okolí heren, restaurací, klubů a protiprávní jednání v lokalitách, kde se soustřeďují sociálně vyloučené osoby, přestupky v oblasti občanského soužití apod.)

Dílčí problémy

Ze statistik Policie ČR (viz příloha) vyplývá největší nápad trestné činnosti v oblasti majetkové kriminality:

- Krádeže věcí z motorových vozidel
- Vloupání do rodinných domů
- Krádeže motorových vozidel
- Krádeže jízdních kol, okapů
- Trestné činy páchané na seniorech
- Vandalismus a trestná činnost páchaná mladistvými pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek

Krádeže prosté

V roce 2011 bylo v této oblasti registrováno na území MO Újezd nad Lesy celkem 260 skutků. Z této oblasti jsou nejpočetnějšími krádeže věcí z motorových vozidel (94 skutků v roce 2011), kapesní krádeže (11 skutků v roce 2011) a krádeže v bytech a jiných objektech (42 skutků v roce 2011). Významný podíl na počtu skutků v oblasti krádeží prostých však zastávají i krádeže součástí z aut a krádeže vozidel (38 skutků v 2011).

Krádeže věcí z motorových vozidel

Tato trestná činnost kulminovala na území hl. m. Prahy v roce 2002, kdy bylo zaznamenáno 30 354 skutků. Na území MO Újezd nad Lesy bylo v roce 2011 registrováno 94 skutků.

Kapesní krádeže

Problematika kapesních krádeží je nejvíce registrována v centru hl. m. Prahy a jedná se převážně o organizovanou trestnou činnost. Pachatelé jsou ve značné míře osoby ze sociálně slabých vrstev a cizinci ze zemí bývalého sovětského bloku; domácí pachatelé tvoří pouze malou skupinu pachatelů. Oběti jsou převážně turisté a návštěvníci v centru metropole, v dopravních prostředcích, v nákupních centrech a v místech, kde dochází k větší koncentraci lidí. V MO Újezd nad lesy je za rok 2011 registrováno 11 kapesních krádeží.

Krádeže vloupáním

Za rok 2011 bylo evidováno celkem 43 krádeží vloupáním, z toho 8 vloupání do bytů a 35 vloupání do rodinných domů.

Opatření:

- pravidelné besedy, proškolení a preventivní programy s tematikou bezpečného chování a ochrany majetku pro děti, mládež a občany v MČ
- preventivní programy zaměřené na cílovou skupinu seniorů s tematikou nebezpečí podomního prodeje, uzavírání nevýhodných smluv a podvodných nabídek zboží
- komunitní terénní práce zaměřená na neorganizovanou mládež a osoby ohrožené sociálním vyloučením
- organizování množství lokálních bezpečnostních, dopravně bezpečnostních akcí a uzávěr
- zvýšení informovanosti obyvatel MČ o ochraně majetku (letáky, cedule „Auto není trezor“, pravidelné články MOP v Újezdském zpravodaji o bezpečnosti)
- zajišťování hlídkové činnosti uniformovanými policisty
- budování a využívání MKS, zejména v místech s větším nápadem majetkové a násilné trestné činnosti
- kontroly v místech, kde dochází k prodeji kradených věcí (zastavárny, bazary)
- prostřednictvím médií a partnerů apelovat na osobní odpovědnost dbát na zajištění majetku

Z Analýzy pocitu bezpečí na území hl. m. Prahy vyplývá:

- Nejzávažnějším problémem v hl. m. Praze, dle respondentů, jsou kriminalita v MHD, pouliční kriminalita a drogy. Následuje bezdomovectví, žebráctví, šikana mladistvých, vandalismus a rasismus.
- Respondenti se nejvíce obávají kapesních krádeží, bytových krádeží a vykrádání nebo krádeží aut.
- Za nejproblematictější skupiny osob respondenti vnímají nepřizpůsobivé Romy, drogové dealery a rasistické skupiny.

3. 3. 3. Cíle

- zviditelnit preventivní politiku prevence kriminality městské části
- zvýšit povědomí veřejnosti o možnostech osobní ochrany a ochrany majetku
- cíleně oslovovat rizikové skupiny osob
- zajistit komplexní, systematické a dlouhodobé působení v oblasti preventivních aktivit (kampaně)
- posílit systém spolupráce úrovně hl. m. Prahy a městských částí Praha 1 – 22
- využívat zkušeností zahraničních evropských metropolí
- způsob vyhodnocení (indikátory úspěšnosti stanovených cílů a priorit)
- statistické údaje o trestné činnosti a přestupcích – majetková kriminalita
- výstupy z MKS
- průzkumy veřejného mínění (Analýza pocitu bezpečí)
- počet oslovených cílových skupin

- statistické údaje o struktuře pachatelů trestné činnosti (nezletilí, mladiství, recidivisté)

Každoročně budou předkládány hodnotící zprávy o naplňování Koncepce a o realizovaných preventivních opatřeních Radě MČ a Zastupitelstvu MČ. Součástí každoročního hodnocení budou i návrhy konkrétních opatření (projektů) nutných k působení na konkrétní jevy, zaměřených na konkrétní aktuální problémy v oblasti kriminality v městské části.

Zapojení partnerů do systému prevence kriminality na území MČ Praha 21

Partneři městské části Praha 21

Komise Rady hl. m. Prahy pro prevenci kriminality a pro udělování grantů v oblasti prevence kriminality na území hl. m. Prahy

- poradní orgán Rady hl. m. Prahy
- provádí výběrová řízení projektů v oblasti prevence kriminality
- připravuje a doporučuje materiály v oblasti prevence kriminality pro jednání Rady hl. m. Prahy a Zastupitelstva hl. m. Prahy
- předkládá Radě hl. m. Prahy návrhy realizace opatření v oblasti prevence kriminality dle aktuální situace
- zajišťuje propojení aktivit prevence kriminality hl. m. Prahy s celorepublikovými aktivitami

Oddělení prevence odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence Magistrátu hl. m. Prahy – koordinátor prevence kriminality

- na základě analýz zpracovává střednědobou koncepci preventivní politiky hl. m. Prahy, navrhuje priority, připravuje krajské preventivní programy a navrhuje vhodná preventivní opatření
- připravuje podklady pro Komisi Rady hl. m. Prahy pro prevenci kriminality a pro udělování grantů v oblasti prevence kriminality na území hl. m. Prahy; Radu hl. m. Prahy a Zastupitelstvo hl. m. Prahy
- zpracovává koncepční materiály a programy prevence kriminality hl. m. Prahy
- spolupracuje se zástupci státní správy a samosprávy, Policií ČR, Městskou policií hl. m. Prahy, ostatními odbory Magistrátu hl. m. Prahy a s dalšími subjekty na území hl. m. Prahy, které působí v oblasti prevence kriminality, a poskytuje jim odborné konzultace
- zajišťuje metodickou, konzultační a organizační činnost pro MČ Praha 1 – 22 a další spolupracující subjekty na území hl. m. Prahy
- zajišťuje medializaci preventivních aktivit

Koordinátoři prevence kriminality MČ Praha 1-22

Na úrovni městských částí Praha 1 – 22 byla vytvořena síť koordinátorů prevence kriminality, kteří se aktivně podílejí na aktivitách jednotlivých městských částí v této oblasti. Spolupracují s hl. m. Prahou, a jsou nedílnou součástí při realizaci programu prevence kriminality hl. m. Prahy. Podílejí se na posuzování projektů, které jsou přijímány k financování z rozpočtu hl. m. Prahy a ze státní účelové dotace v rámci programu prevence kriminality. Úkoly koordinátorů prevence kriminality:

- jsou poradním orgánem koordinátora prevence kriminality hl. m. Prahy
- zajišťují propojení preventivních programů jednotlivých městských částí Praha 1 – 22
- zajišťují kontrolu efektivity realizovaných programů
- spolupracují s organizacemi poskytujícími služby na úseku prevence kriminality

Městská policie

Na úrovni hlavního města Prahy je spolupráce směřována na řešení problémů a potřeb celoměstského charakteru. Zaměřuje se na vzájemnou komunikaci se všemi kategoriemi občanů, po které je důležitá dostupnost informací o možnostech a způsobech ochrany před nejčastěji se vyskytujícími druhy kriminality a sociálně patologických jevů. Jde především o preventivní aktivity v oblasti sociální i situační prevence na úrovni primární a sekundární prevence. Stěžejní náplní může být přednášková činnost ve školských zařízeních a subjektech zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Nepostradatelná je i hlídková činnost na veřejném prostranství (hřiště, parky, odpočívací místa v Klánovickém lese apod.).

Policie ČR – OŘ Praha III

Je hlavním partnerem při zpracování analýz trestné činnosti a při formulování návrhů řešení identifikovaných problémů. Podílí se na tvorbě koncepce prevence kriminality včetně stanovení priorit, jimž je třeba se na místní úrovni zabývat. Zástupci Policie ČR jsou stabilními členy pracovních skupin a výběrových komisí.

NNO a církevní právnícké osoby

Role NNO je významná zejména v oblasti sociální prevence. Ve spolupráci s orgány veřejné správy se podílejí na plánování a realizaci opatření, na jejich vyhodnocování a na zvyšování kvality a efektivity jimi realizovaných služeb, které jsou finančně zajišťovány z veřejných zdrojů.

Odbor sociálních věcí ÚMČ Praha 21 spolupracuje s občanským sdružením **Neposeda**, které poskytuje v MČ Praha 21 od roku 2009 terénní službu sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Potřebnost této služby, vzhledem k negativním trendům ve společnosti (nezaměstnanost, ztráta bydlení, finanční tíseň jedinců i rodin, experimentování s drogami, užívání návykových látek), v MČ Prahy 21 neustále stoupá. Komunitní terénní program vychází z komplexního přístupu v komunitách, je založen na spolupráci s obcí, Policií ČR a dalšími subjekty působícími v lokalitě (školy, dětské domovy, organizace zabývající se zájmovými aktivitami aj.). Cílem služby je snižovat dopady sociálně negativních jevů na život v lokalitě, vyhledávat osoby ohrožené sociálním vyloučením, motivovat je k aktivnímu řešení své situace a k včasnému využití návazných služeb, identifikovat rizikové situace v rámci komunity a řešit je ve spolupráci s partnery.

Jedním z hlavních přínosů terénní práce je aktivní vyhledávání klientů a práce s nimi v jejich přirozeném prostředí. Díky tomu se podaří kontaktovat osoby, které by jinak žádnou instituci samy nevyhledaly, a následně je motivovat ke změně rizikového chování, navázat je pro další práci ve spektru služeb. Může se jednat o nepříznivé sociální situace, které již nastaly, probíhající, nebo o ty, které mohou nastat v blízké budoucnosti. Terénní služba je tedy významným prvkem v rámci sociální prevence.

Specifikem terénní práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením je, že setkání s terénním pracovníkem může být pro jedince prvním kontaktem s odbornou pomocí realizovanou na základě partnerského přístupu. Jedinec dosud žádnou odbornou pomoc nevyhledal, nebo alespoň ne na základě svého dobrovolného zájmu. Přínosem tedy je, že terénní pracovník předává rizikovým a ohroženým jedincům i skupinám zkušenost, že odborná pomoc a zájem nemusí být vždy pouze omezujícím, dozorujícím a normativním přístupem. Poskytování kvalitní komunitní terénní práce je dlouhodobý proces. Terénní pracovník musí dobře znát svou lokalitu a zároveň musí lokalita znát svého terénního pracovníka. Jedná se především o dlouhodobé navazování kontaktů s ohroženými lidmi a získávání důvěry.

Komerční sektor

Komerční sektor se může podílet na přípravě i realizaci preventivních programů, na vzdělávání pracovníků v preventivní oblasti, na výzkumné i evaluační činnosti.

Občané

Občané jsou důležitým partnerem v oblasti prevence kriminality, poskytují informace o úspěšnosti realizovaných preventivních opatřeních, nakolik se cítí bezpečně a jak se snížily či zvýšily jejich obavy z kriminality. Občané vyjadřují své názory na metody předcházení trestné činnosti a na opatření, která by měla být přijímána k potírání sociálně patologických jevů a kriminality. Role občanů je nezastupitelná při ochraně osobního majetku a zdraví a při jejich participaci na preventivních aktivitách.

4. Dosavadní zkušenosti hl. m. Prahy s realizací prevence kriminality

Na celostátní úrovni se v roce 1997 hl. m. Praha zapojilo do „Programu prevence kriminality na místní úrovni“ vyhlášeného Ministerstvem vnitra ČR, který byl nahrazen v roce 2004 programem „PARTNERSTVÍ“. Výše státní účelové dotace byla v porovnání s nápadem trestné činnosti na území hl. m. Prahy (27 % z celkového nápadu v ČR) zcela minimální. V současné době je hl. m. Praha zapojena do krajské úrovně prevence kriminality podle nové „Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015“. Města a obce, shodně jako kraje, budou postupovat v oblasti prevence kriminality v samostatné působnosti.

Města (městské části), která se zapojí do lokální úrovně, zpracují program prevence kriminality na jeden kalendářní rok, který bude podkladem žádosti o poskytnutí státní účelové dotace na jeho podporu. Projekty k dotační podpoře, které podají města a obce (městské části) Republikovému výboru, budou vybírány krajem na základě metodiky Ministerstva vnitra ČR.

Analýza zdrojů financování preventivních aktivit

Možné zdroje financování:

- fondy EU
- Ministerstvo vnitra – státní účelová dotace v rámci programu prevence kriminality hl. m. Prahy
- rozpočet hl. m. Prahy – prostřednictvím grantů prevence kriminality

- Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, BESIP
- rozpočet MČ

Fondy EU

Zapojení hl. m. Prahy do systému financování programů prevence kriminality v rámci spolupráce s orgány EU, zejména s Radou Evropy, Evropským fórem pro místní bezpečnost, EUROCITIES, popř. dalšími orgány a organizacemi.

Ministerstvo vnitra – program prevence kriminality hl. m. Prahy – státní účelová dotace

V letech 2013 až 2016 bude moci hl. m. Praha získat do svého rozpočtu finanční prostředky (dotaci) z kapitoly Ministerstva vnitra na realizaci „Programu prevence kriminality hl. m. Prahy“. Na realizaci programu je povinnost vyčlenit spoluúčasť ve výši minimálně 10 % z celkových nákladů na projekty, přičemž se musí jednat o finanční prostředky, které nepochází ze státního rozpočtu. Bude ustanovena pracovní skupina pro posuzování projektů prevence kriminality, jejímž úkolem bude realizovat dotační řízení na úrovni kraje.

Z rozpočtu hl. m. Prahy – granty prevence kriminality

Cílem preventivní politiky hl. m. Prahy je zvýšit odpovědnost kraje za bezpečnost občanů a významně posílit jejich roli v této oblasti. Nástrojem bude grantové řízení „Prevence kriminality hl. m. Prahy“, které bude realizováno na území hl. m. Prahy a jednotlivých městských částí Praha 1 – 22. Nedílnou součástí citovaného programu bude zajištění prezentace preventivních aktivit včetně informačních kampaní. V uplynulých letech byla na pokrytí výdajů spojených se systémem prevence kriminality vyčleněna částka z rozpočtu hl. m. Prahy ve výši 15 mil. Kč. Pro rok 2012 to byla částka cca 11 mil. Kč. V následujících letech by bylo žádoucí postupně navýšit částku až do výše 20 mil. Kč, neboť programy jsou postupně rozšiřovány a jsou realizovány jak hl. m. Prahou, tak jednotlivými městskými částmi Praha 1 – 22. Nové pojetí prevence kriminality je založeno na principech posilujících odpovědnost orgánů územní veřejné správy a samosprávy za bezpečí občanů a bude potřeba tuto zodpovědnost finančně posílit tak, aby mohly být efektivně řešeny závažné bezpečnostní problémy na území hl. m. Prahy a zároveň dán větší důraz na preventivní aktivity. Cílem je též zvýšit důvěru občanů v orgány státní správy a samosprávy.

Hl. m. Praha bude pro období let 2013 až 2016 vyhlašovat priority hl. m. Prahy v oblasti prevence kriminality, přijímat projekty a finančně podporovat z rozpočtu hl. m. Prahy projekty schválené Radou nebo Zastupitelstvem hl. m. Prahy k realizaci. Aktivity budou podporovány na několika úrovních:

- aktivity na úrovni hl. m. Prahy, tj. programy a projekty předkládané oddělením prevence ZSP Magistrátu hl. m. Prahy a Městské policie hl. m. Prahy
- aktivity na úrovni městských částí – projekty městských částí Praha 1 – 22
- aktivity na úrovni NNO, dalších orgánů a organizací zajišťujících aktivity v oblasti prevence kriminality a cíleně zaměřených na zvyšování pocitu bezpečí a bezpečnosti občanů a návštěvníků hl. m. Prahy

Z jiných zdrojů

Finanční prostředky určené na aktivity v oblasti prevence kriminality cíleně využívat na financování prioritních úkolů hl. m. Prahy v této oblasti. Jde např. o finanční prostředky ze státní účelové dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, určené k financování aktivit v oblasti prevence kriminality, finanční prostředky z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí apod.

Závěr

Je nutné prohlubovat komplexní přístup k preventivním aktivitám, které zasahují do oblasti školství, sociální, drogové, zdravotní, kulturní, sportovní.

Důležitou součástí realizace opatření v oblasti prevence kriminality je spolupráce široké veřejnosti. Role obyvatel je nenahraditelná, zejména v oblasti předcházení majetkové trestné činnosti. Důležitou součástí apelování na zapojení veřejnosti do problematiky prevence kriminality je medializace realizovaných projektů, podpora projektů zaměřených na komplexní práci s lokální komunitou občanů a posilování individuální odpovědnosti za ochranu osobního majetku. Je nezbytné pravidelně aktualizovat informace o vývoji bezpečnostní situace na území městské části Praha 21 a sledovat trendy vývoje nových přístupů směřujících ke zvyšování bezpečnosti a pocitu bezpečí v hlavním městě Praze.

Předložená Koncepce prevence kriminality městské části Praha 21 na léta 2013 až 2016 vychází z „krajské“ Koncepce prevence kriminality hl. města Prahy na léta 2013 až 2016 a navazuje na ni. Je základním podkladem pro tvorbu a realizaci konkrétních projektů v oblasti prevence kriminality městské části Praha 21.